

Примљено: 10. 12. 2025.			
Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност

Рецензија

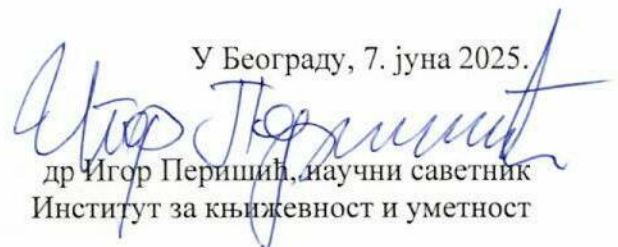
Јелена Ј. Димитријевић, *К Сунцу за Сунце* (уредници Биљана Дојчиновић и Владимир Ђурић)

Научноистраживачки пројекат „Књиженство“, који је основала проф. др Биљана Дојчиновић, од својих почетака дао је читав низ запажених и за историју српске књижевности откривалачких резултата и тај рад се наставља и сада. Један од огранака покренутих истраживања водио је ка изношењу на светлост дана необјављених рукописа Јелене Ј. Димитријевић, српске списатељице с краја 19. и прве половине 20. века. Досад су објављене збирка поезије коју је ауторка писала на француском језику *У сутон* (2020), збирка поезије *На океану и преко океана* (2024), као и друга књига путописа *Седам мора и три океана* (2020). Рукописом који је пред нама (што је трећа збирка поезије и четврта књига које су чланови пројекта *Књиженство* припремили за објављивање) шира научна и читалачка публика добиће издање које ће представљати немерљив допринос дефинитивном представљању дела Јелене Димитријевић културној јавности, нарочито песничког рада који је био још више маргинализован у односу на путописе, приче и романае, будући да је за ауторкиног живота објављена само једна збирка њене поезије.

Збирка поезије *К Сунцу за Сунце* Јелене Ј. Димитријевић садржи 24 песме записане у две свеске које се чувају у Народној библиотеци Србије, од чега су само две биле раније објављене у периодици. У узорној научној методологији, уредници овог издања, Биљана Дојчиновић и Владимир Ђурић, одлучили су се да поштују правопис и интерпункцију ауторке, те да монографији придодају и скениран рукопис песама. Издање садржи напомене ауторке и уредника, као и предговор. Тиме се обележава и 80 година од смрти ове светске путнице, познаваатељке европских и светских култура с којима је непрестано ступала у интеркултурни дијалог. Дело Јелене Ј. Димитријевић обележено је дакле космополитизмом али и патриотизмом, пошто је подједнако водила рачуна и о матичној традицији на којој њена дела настају али и била заинтересована за прве таласе феминистичке мисли.

Књижевни канон се књижевноисторијским истраживачким радом и открива али у исто време – културолошком акцијом превредновања и реконтекстуализације – наново формира у складу са, с једне стране, резултатима архивских истраживања, а с друге у дослуху са налогом духа времена о потреби извесне реинскрипције прошлости из перспективе садашњости. Када је реч о Јелени Димитријевић књижевни историчар има срећан случај јер су у њеном делу спојене и естетске и културолошко-еманципаторске вредности. Ова српска списатељица прави је пример како је, на првом месту, књижевноисторијски, а затим и књижевнокритички и херменеутички труд, резултовао релативно брзим почетком њеног укључивања у интегралну историју српске књижевности. Књига *К Сунцу за Сунце* биће још један важан корак на путу исправљања књижевноисторијских неправди. Стога, свесрдно препоручујем ову монографију за објављивање.

У Београду, 7. јуна 2025.

др Игор Перишић, научни саветник
Институт за књижевност и уметност